

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ A. F.**, bývajúcej v K. a **2/ J. Z.**, bývajúceho vo Z., zastúpených JUDr. J. R., advokátom vo Z., proti žalovanému **M., S.**, zastúpenému JUDr. E. K., advokátkou, H., o **určenie neplatnosti kúpnych zmlúv**, vedenej na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 11 C 87/2005, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. februára 2008 sp. zn. 17 Co 204/07, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Zvolen rozsudkom z 22. júna 2007 č. k. 11 C 87/2005-203 určil neplatnosť kúpnopredajnej zmluvy uzavretej 18.12.1978 medzi predávajúcou M. V. a kupujúcou Č. v zastúpení M. v časti, predmetom ktorej bola časť parcely č. X. vo výmere X. m² nachádzajúcej sa v katastrálnom území K. a vo zvyšku žalobu zamietol. Rozsudok vo veci samej vo výroku, v ktorom určil časť predmetnej zmluvy neplatnou odôvodnil ustanovením § 39 a § 113 Občianskeho zákonníka. Predávajúca M. V. nemohla platne a účinne predať túto časť parcely, pretože nebola jej vlastníčkou, ani spoluvlastníčkou. Zamietnutie žaloby v časti o určenie zostávajúcej časti zmluvy zo dňa 18.12.1978 týkajúcej sa predaja pozemku parc. č. X. o výmere X. m² neplatnou, odôvodnil absenciou aktívnej legitímácie žalobcov a v časti o určenie druhej z kúpnych zmlúv z 15.12.1978 neplatnou tým, že táto zmluva je zmluvou

platnou, pretože spĺňa všetky náležitosti uvedeného typu zmluvy vyžadované platnými právnymi predpismi v čase jej uzavretia, pretože z nej jednoznačne vyplýva identifikácia oboch zmluvných strán, kupujúceho a predávajúcich, identifikácia prevádzanej nehnuteľnosti jej zápisom v katastri nehnuteľností katastrálnym územím K., pozemkovoknižnou vložkou č. X., parcelným číslom X. a výmerou X. m² a kúpna cena 9.976,80 Kčs. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 13. februára 2008 sp. zn. 17 Co 204/07 na odvolanie žalobcov rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalobcom uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalovanému trovy (správne náhradu trov) odvolacieho konania vo výške 24.302,- Sk. V odôvodnení uviedol, že súd prvého stupňa vecne preskúmajúc žalobu, opomenul skúmať naliehavý právny záujem žalobcov na určení neplatnosti zmluvy z 15.12.1978 v zmysle § 80 O.s.p., o ktorom konštatoval, že nie je daný. Nehnuteľnosti evidované pod parcelnými číslami X. a X. boli dotknuté novou právnou zmenou, pretože k nim boli zaevidované nové vlastnícke vzťahy a stali sa súčasťou nových parciel registra „, a kataster nehnuteľností aj v prípade určenia tejto zmluvy neplatnou, by nemohol vykonať spätný zápis vlastníckeho práva na pôvodných vlastníkov, pretože tomuto postupu bráni ust. § 34 ods. 2 zák. č. 162/1995 Z. z. Kataster nehnuteľností by mohol zapísať vlastnícke právo v danom prípade len na základe kladných výsledkov konania o určenie vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam, ktoré konanie žalobcovia návrhom na začatie konania vyvolali, ale bolo zastavené pre späťvzatie návrhu. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil postupom podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v zmysle § 142 ods. 1 O.s.p.

Rozsudok odvolacieho súdu v časti, v ktorej potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o zamietnutí žaloby v časti o určenie neplatnosti zmluvy zo dňa 15.12.1978, napadli dovolaním obaja žalobcovia, ktoré odôvodnili nesprávnym právnym posúdením veci spočívajúcim na nesprávnych skutkových záveroch, pretože už podaním žaloby a aj v priebehu celého konania preukázali naliehavý právny záujem na určení vlastníctva a odstránení duplicity vlastníctva. Tvrdili, že svoj naliehavý právny záujem preukázali aj na pojednávaní odvolacieho súdu 13.02.2008 uvedením prvoradosti, aby súd určil kúpnopredajnú zmluvu neplatnou a následne žalobcovia zväžia ďalšie kroky vedúce k mimosúdnej dohode. Poukázali na rozsudok

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 137/96 zo dňa 21.02.1997, z ktorého vyplýva, že určovacia žaloba je spravidla prípustná vo vzťahu k nehnuteľnostiam, pretože rozsudok vyhovujúci žalobe môže byť jedným z predpokladov pre vykonanie obnovy vlastníckeho práva predávajúceho, pričom právny úkon musí byť okrem iného určitým, úmysel zmluvných strán musí byť zistený len zo zmluvy samotnej a výkladom nemožno nahradiť to, čo v nej chýba alebo je diametrálne odlišne uvedené.

Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal predovšetkým prípustnosť dovolania, t. j. či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré v zmysle § 236 a nasledujúcich O.s.p. možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, len v prípadoch, v ktorých ho pripúšťa zákon (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu. Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

V danom prípade dovoláním žalobcov nie je napadnutý zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale taký potvrdzujúci rozsudok odvolacieho súdu, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že dovolanie proti nemu je prípustné. Dovolací súd v prejednávanej veci dosiaľ

nerozhodoval, preto ani nevyslovil právny názor, ktorým by boli súdy viazané. Z týchto dôvodov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že dovolanie žalobcov nie je podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. procesne prípustné.

Dovolanie žalobcov by mohlo byť procesne prípustné, len ak by konanie, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, bolo postihnuté niektorou zo závažných procesných vád uvedených v § 237 O.s.p. Povinnosť skúmať, či konanie nie je zaťažené niektorou z nich, vyplýva pre dovolací súd z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. Dovolací súd sa preto neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal tiež otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu (aj rozsudku) odvolacieho súdu vtedy, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných vád taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných vád v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných vád.

Žalobcovia existenciu procesných vád konania v zmysle § 237 O.s.p. netvrdili a procesné vady tejto povahy v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť ich dovolania preto nevyplýva ani z tohto ustanovenia.

Prípustnosť dovolania vyvodzovali žalobcovia z činnosti súdu v danej veci spočívajúcej v nesprávnom právnom posúdení veci. Činnosť súdu by mohla založiť prípustnosť dovolania len v tom prípade, ak by bola v rozpore so zákonom faktická činnosť súdu, a nie jeho právne hodnotenie veci zaujaté v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je v rozhodovaní Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.); zhodne je ale zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov samo osebe nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia a neodníma mu možnosť pred súdom konať.

Pokiaľ dovolatelia namietajú nesprávne hodnotenie dôkazov (dovolací súd sa hodnotením dôkazov nezaoberal) nejde o dôvod, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. Neprípustnosť takého dôvodu je daná charakterom dovolacieho konania, v ktorom sa už dôkazy nevykonávajú (§ 243a ods. 2 O.s.p.), a tak ani neprislúcha dovolaciemu súdu, aby prehodnocoval dôkazy vykonané v základnom konaní. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov preto v žiadnom prípade nezakladá vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Keďže v danom prípade dovolanie proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu nie je podľa § 238 O.s.p. prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcov ako neprípustné podľa § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti tak, ako to namietali žalobcovia v podanom dovolaní.

V dovolacom konaní neboli žalobcovia úspešnými a právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalovanému (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nepriznal žalovanému náhradu trov dovolacieho konania, lebo v dovolacom konaní nebol podaný návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho

konania (§ 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. júna 2008

JUDr. Martin V l a d i k, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: